

MİLLİ QƏHRƏMANLAR NÜMUNƏSİ VƏTƏNPƏRVƏRLİK TƏRBIYƏSİNİN VASİTƏSİ KİMİ

Türkan Qafqaz qızı Kərimova

Bakı Qızlar Universitetinin magistrantı

ORCID: 0009-0000-1978-638X

<http://www.doi.org/10.62706/bqiz.2025.v24.i3.08>

E-mail: turkankrimova736@gmail.com

Açar sözlər: *kiçikyaşlı məktəblilər, tərbiyə, milli qəhrəmanlar, əxlaqi keyfiyyətlər, vətənpərvərlik, milli qürur, milli ləyaqət*

Ключевые слова: *младшие школьники, воспитание, национальные герои, моральные качества, национальная гордость, национальное достоинство*

Key words: *junior school children, upbringing, national heroes, moral qualities, national pride, national dignity*

Vətənpərvərlik insanın milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığını göstərən əsas keyfiyyətlərdən biridir. Bu hisslərin formalaşdırılmasında Milli Qəhrəmanlarımızın həyat yolu və göstərdikləri igidliklər böyük tərbiyəvi rol oynayır. Onların Vətən naminə göstərdikləri fədakarlıq və canından keçmələri gənc nəslin qəlbində dövlətə sədaqət və torpağa məhəbbət hisslərini daha da gücləndirir. Qəhrəmanlarımızın həyatından götürülən nümunələrin məktəbdə dərslər zamanı və ya tərbiyəvi tədbirlərdə şagirdlərə təqdim olunması onların vətənpərvərlik ruhunda böyüməsinə şərait yaradır. Bu yolla məktəblilər yalnız qəhrəmanlıq tariximizlə tanış olmur, həm də öz gündəlik həyatında Vətən sevgisini, xalqa sədaqəti, cəsarət və fədakarlığı yaşatmağı öyrənirlər.

Polad Həşimov kimi qəhrəmanlar doğulduqları gündən igidliklə seçilirlər. Onların ömür yolu başdan-başa dastandır, roman kimi oxunan həyat hekayəsidir. Hər addımları, hər davranışları qəhrəmanlıq salnaməsidir. Onlar elə öz yaşantıları ilə əfsanəyə çevrilirlər. Belə insanların qəhrəmanlığını yazmaq üçün ayrıca qələmə ehtiyac yoxdur, çünki tarix onların öz əməlləri ilə yazılır. Onlar üçün torpaq, Vətən hər şeydən üstündür. Bir qarış torpağı qorumaq naminə həyatlarını fəda etmək onlar üçün adi bir işdir. Onların bütün varlığı azadlıqla nəfəs alır – azad Vətən, azad torpaq onların yaşamının mənasıdır. Torpaq da öz növbəsində belə övladlarını yetirir, vaxtı gələndə onları səsləyir. Vətən uğrunda şəhid olmaqla bu çağırışa cavab verirlər. Polad Həşimov yalnız hərbi sahənin generallığı ilə tanınmır. O, həm də insanlığın, vicdanın, azərbaycançılığın, qeyrətin və mərdliyin simvoludur. O, qorxmazlığın, ucalığın və əbədiyyətin generallığını qazanmış şəxsiyyətdir. Onun həyatı və igidliyi gənclər üçün daim örnək olacaq. Generalımız göstərdiyi fədakarlıqlarla əsgərlərə, zabidlərə və bütün gənc nəslə sübut etdi ki, ölümdən çəkinməyə dəyməz, düşmənin gözüne dik baxmaq gərəkdir. Polad Həşimov öz davranışı ilə bir daha nümayiş etdirdi ki, Azərbaycan oğulları heç vaxt düşmən qarşısında əyilməz. Tarixin hər dönəmində bu xalqın igidləri bunu təsdiqləyib. O da sübut etdi ki, elə ölümlər var ki, yaşamaqdan daha dəyərli və daha şərəflidir. Polad Həşimov hər bir azərbaycanlının ürəyində və düşüncəsində daim yaşayacaq, heç vaxt unudulmayacaq! Bizlər üçün böyük qürurdur ki, belə igid bir qəhrəmanı məhz Azərbaycan xalqı yetirib. Bu ölməz generalı dünyaya gətirən, böyüdüb tərbiyə edən ana isə həqiqi fədakarlıq nümunəsidir. O mərd və şərəfli anaya dərin hörmət və ehtiram düşür!

2003-cü ildə mayor rütbəsində olan Polad Həşimov nümunəvi hərbi xidmətlərinə görə Ulu Öndər Heydər Əliyevin sərəncamı ilə “Hərbi xidmətlərə görə” medalı ilə təltif edilmişdir. O, illər keçdikcə bir zabıt kimi daha böyük nailiyyətlər qazanmış və 2009-cu ildə Prezident İlham Əliyevin qərarı ilə “Vətən uğrunda” medalı ilə mükafatlandırılmışdır. Yalnız öz peşəkar inkişafına deyil, həm də ətrafında olan hərbi qulluqçuların yetişməsinə böyük diqqət göstərən Polad Həşimov 2014-cü ildə 3-cü dərəcəli, 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində göstərdiyi igidliyə görə isə 2-ci dərəcəli “Vətənə xidmətə görə” ordeni ilə təltif olunmuşdur. General-mayor Polad Həşimov 2020-ci ilin iyul ayında, Tovuz istiqamətində erməni silahlı qüvvələrinin qəfil hücumu zamanı əsgərlərini tərk qoymadı. O, onlarla birlikdə ağır döyüşlərdə iştirak etdi. Polad Həşimov və onunla birgə vuruşan əsgər yoldaşları qəhrəmancasına şəhid oldular. Polad Həşimovun ömür yolu və şücaəti azyaşlı məktəblilərin formalaşmasında xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Onun qorxmazlığı, vətənə bağlılığı və mərdliyi uşaqlar üçün canlı nümunədir. Belə qəhrəman şəxsiyyətlər şagirdlərdə vətənə məhəbbət, cəsarət, dürüstlük və mənəvi dəyərlərə hörmət hisslərini möhkəmləndirir.

Qeyd edə bilərik ki:

- Vətənə bağlılıq – Polad Həşimovun fədakarlığı balaca nəslə Vətən naminə yaşamağın vacibliyini öyrədir.
- Mərdlik və şücaət – Onun düşmən qarşısında sərgilədiyi igidlik məktəblilərdə çətinliklərdən qaçmamaq, hər vəziyyətdə mətin olmaq düşüncəsini gücləndirir.
- Mənəvi keyfiyyətlər – Generalın sadəliyi və insanpərvərliyi uşaqlara mərhəmətli, ədalətli və dürüst davranmağı aşılamağa yardım edir.
- Qəhrəmanlıq nümunəsi – Şagirdlər belə bir şəxsiyyətlə fəxr edir və onun kimi olmağa can atırlar.

Nəticədə, Polad Həşimovun siması məktəblilərin vətənpərvərlik tərbiyəsində güclü stimullaşdırıcı rolunu oynayır və onların sağlam şəxsiyyət kimi yetişməsinə böyük təsir göstərir.

Şəhid müəllim.....Hamı düşünürdü ki, onun ömrü yalnız müəllimliklə bağlı olacaq. Elə bilirdilər ki, həyatının başlanğıcı da, sonu da müəllimliklə tamamlanacaq. Bu peşə ona hörmət gətirdi, adını tanıtdı, bəlkə də, haqqında şeirlər yazıldı, mahnılar bəstələndi. O, hər kəs üçün nümunəyə çevrildi, çünki müəllimlik ən ali, ən məsuliyyətli sənətdir. İnsan formalaşdırmaq, ona bilik öyrətmək, düzgün tərbiyə vermək, Vətən sevgisi aşı-lamaq hər kəsin işi deyil. Bu yol ürək, səbr, biliq və əxlaq tələb edir. Şagirdlərinə həm sözlə, həm davranışla nümunə olmalı idi.

Lakin həmin tarix müəllimi yalnız müəllim adı ilə kifayətlənmədi, həyatına başqa bir şərəfli addımı da əlavə etdi. Fəxrət Əhmədov 1975-ci il, sentyabrın 23-də Bakının Xətai rayonunda anadan olub. Daha sonra ailəsi İsmayıllyya köçüb və bu da onun həyatında yeni mərhələ açıb. 1982-ci ildə İsmayılly rayonunun 3 saylı orta məktəb-liseyində təhsil almağa başlayıb, 1992-ci ildə isə oranı yüksək nəticələrlə bitirib. Həmin il Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına daxil olub və tələbəlik illərində özünü nümunəvi gənc kimi göstərərək, ali təhsilini fərqlənmə diplomu ilə başa vurduqdan sonra doğma İsmayıllyya dönüb və yenidən 3 saylı orta məktəb-liseydə tarix müəllimi kimi fəaliyyətə başlayıb. Qısa müddətdə şagirdlərin sevgisini qazanan gənc müəllimin yolu burada dayanmadı. Vətən qarşısında borcunu yerinə yetirmək üçün hərbi xidmətə yollandı.

Fəxrət Əhmədov öz vətən sevgisini və sarsılmaz bağlılığını İkinci Qarabağ müharibəsində də sübut etdi. 2020-ci il sentyabrın 27-də könüllü olaraq silaha sarılıb torpaqlarımızın

müdafiəsinə qatıldı. İlk olaraq döyüş yoldaşları ilə birlikdə Mingəçevirə göndərildilər, çünki həmin vaxt düşmən bu şəhərə bir neçə dəfə raket atmışdı. Daha sonra onun döyüş yolu Tərtərin Talış və Suqovuşan istiqamətindən keçdi. Necə ki, müəllim kimi nümunə idi, eləcə də hərbi xidmətdə baş leytenant rütbəsi ilə ön cəbhədə igidlik nümayiş etdirdi. Əsgər və zabıt yoldaşlarının dediyinə görə, o daim irəlidə olur, döyüşçüləri ruhlandırır. Talış kəndi yaxınlığında düşmən postunun ələ keçirilməsində göstərdiyi fədakarlıq döyüşçü yoldaşlarının yaddaşına dərin iz buraxıb. Onun haqqında danışanlar deyir ki, döyüşlər arasında qısa fasilələrdə o, yaxınlıqlardan su gətirər, yeməyi bölüşərdi. Hər kəsə qarşı diqqətli və mehriban idi. Necə ki, məktəbdə şagirdlərinə qayğı göstərirdi, eləcə də səngərdə əsgər dostlarına dayaq olurdu. Onun son döyüşü Suqovuşanda oldu. Bir neçə günlük ağır qarşıdurmadan sonra ermənilərin qəfil hücumu baş verdi. 2020-ci il oktyabrın 13-dən 14-nə keçən gecə tarix müəllimi, qayğıkeş insan və igid döyüşçü qəhrəmancasına şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Həmin gecə o, adını qəhrəmanlıq salnaməsinə yazdırdı.

Problemin aktuallığı. Milli Qəhrəmanların nümunəsi əsasında vətənpərvərlik tərbiyəsinin aparılması bu günün gənclərinin milli kimliyinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Müasir dövrdə gənclərdə vətən sevgisinin gücləndirilməsi və qəhrəmanlıq ənənələrinin davam etdirilməsi cəmiyyətin qarşısında duran aktual vəzifələrdəndir.

Problemin elmi yeniliyi. Bu mövzuda elmi yenilik, Milli Qəhrəmanların nümunəsinin kiçikyaşlı məktəblilərin vətənpərvərlik tərbiyəsində sistemli və məqsədyönlü şəkildə istifadə olunmasının təhlil edilməsidir. Eyni zamanda, qəhrəmanlıq dəyərlərinin müasir pedaqoji metodlarla formalaşdırılması və tətbiq imkanlarının araşdırılması elmi baxımdan yenilik təşkil edir.

Problemin praktik əhəmiyyəti və tətbiqi. Bu mövzunun praktik əhəmiyyəti ondadır ki, Milli Qəhrəmanların nümunəsi vasitəsilə məktəblilərdə vətənpərvərlik, fədakarlıq və məsuliyyət hissinin inkişaf etdirilməsinə konkret töhfə verir. Tətbiq baxımından isə müəllimlər dərslərdə, tərbiyə saatlarında və əlavə maarifləndirici tədbirlərdə qəhrəmanların həyat hekayələrini istifadə edərək şagirdlərin milli dəyərləri mənimsəməsinə təmin edə bilirlər.

Ədəbiyyat

1. A.N. Abbasov, H.Ə. Əlizadə. Pedaqogika: Dərslik. Bakı: Mütərcim, 2024, 400 s.
2. M. Ağayev. Kiçikyaşlı məktəblilərin tərbiyəsi. Bakı, 2006.
3. V. Qasımova. Zirvənin sahibləri. Bakı, 2023.

T.Q. Kərimova

Nümunə kimi milli qəhrəmanlar vətənpərvərlik tərbiyəsi vasitəsi kimi Xülasə

Milli Qəhrəmanların keçdiyi həyat yolları, qəhrəmanlıq nümunələri gənc nəsillərdə Vətənə məhəbbət və sədaqət hislərinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Onların şücaəti tələbələr

üçün həm tarixi dərs, həm də mənəvi örnəkdir. Bu cür nümunələr əsasında aparılan maarifləndirmə işi uşaqlarda milli mənsubiyyət, vətənpərvərlik, fədakarlıq hisslərini gücləndirir. Bu yanaşma məsuliyyətli və öz ölkəsinə dərin bağlı olan gələcək vətəndaşların yetişməsinə kömək edir.

T.Г. Каримова

**На примере национальных героев как средства патриотического воспитания
Резюме**

Жизненный путь и героические поступки Национальных Героев играют важную роль в формировании у молодого поколения любви и преданности Родине. Их мужество служит как историческим уроком, так и нравственным примером для школьников. Воспитательная работа, основанная на таких примерах, укрепляет у детей чувство национальной идентичности, патриотизма и самоотверженности. Такой подход помогает воспитать будущих граждан, которые будут ответственными и глубоко привязанными к своей стране.

T.G. Karimova

**As an example, national heroes as a means of patriotic education
Summary**

The life paths and heroic deeds of National Heroes play a crucial role in shaping young generations' love and loyalty toward their homeland. Their bravery serves as both a historical lesson and a moral example for students. Educational work based on such examples strengthens children's sense of national identity, patriotism, and dedication. This approach helps raise future citizens who are responsible and deeply attached to their country.

Redaksiyaya daxil olub: 27.09.2025